

Sygn. akt: WO 18/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Bogdan Rychlicki (przewodniczący)
SSN Marian Buliński (sprawozdawca)
SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant : Anna Krawiec

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Anny Czapigo w sprawie T. B., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2015 r., wniosku prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Marynarki Wojennej w G. z dnia 14 stycznia 1982 r.

- 1. wznowia postępowanie karne w sprawie T. B. zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Marynarki Wojennej w G. z dnia 14 stycznia 1982 r.,**
- 2. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., umarza postępowanie w tej sprawie,**
- 3. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 stycznia 1982 r. Sąd Marynarki Wojennej w G. uznał T. B. za winnego tego, że „w dniu 15 grudnia 1982 r., ok. godz. 8⁰⁰ w Zakładzie

Kontenerowym Zarządu Portu w G., w czasie obowiązywania stanu wojennego, wiedząc o tym, iż zakład pracy został zmilitaryzowany, odmówił wykonania polecenia – rozkazu wydanego mu przez J. K. o pełniącego obowiązki głównego inżyniera tego zakładu, w przedmiocie podjęcia pracy, po czym opuścił teren przedsiębiorstwa i przebywał poza nim do dnia 28 grudnia 1981 r., kiedy to dobrowolnie zgłosił się w Komisariacie Portowym MO”,

tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 309 § 1 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 234 ust. 1 i 3 pkt 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL (tekst jednolity Dz. U. z 1979 r. nr 18, poz. 111)

i za to skazał go na podstawie art. 309 § 1 k.k. z 1969 r., przy zastosowaniu art. 4 ust. 1 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U. Nr 29, poz. 156) oraz przy zastosowaniu art. 39 k.k. z 1969 r. i art. 44 § 1 k.k. z 1969 r. na karę 3(trzech) lat pozbawienia wolności oraz karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 1 (jednego) roku.

Zaliczył oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności od dnia 28 grudnia 1981 r. oraz zasądził od wyżej wymienionego opłaty sądowe, a także obciążył go kosztami postępowania.

Wyrok ten zapadł w postępowaniu doraźnym (rozdział I dekretu o postępowaniach szczególnych), tym samym uprawomocnił się w dniu wydania, tj. w dniu 14 stycznia 1982 r. (art. 1 ust. 1 pkt 1 i art. 13 ust. 3 dekretu o postępowaniach szczególnych).

Uchwałą z dnia 27 maja 1983 r. Rada Państwa skorzystała z prawa łaski w stosunku do T. B. przez warunkowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności z wyznaczeniem okresu próby na 2 (dwa) lata.

Jak wynika z aktu zgonu dołączonego do akt sprawy T. B. zmarł 17 marca 1984 r.

Postanowieniem z dnia 3 października 1989 r. b. Sąd Marynarki Wojennej w G. kierując się treścią art. 1 ustawy z dnia 29 maja 1989 r. o przebaczeniu i

puszczeniu w niepamięć niektórych przestępstw i wykroczeń (Dz.U. Nr 34, poz. 179), przebaczył i puścił w niepamięć skazanie za występki z art. 309 § 1 k.k. z 1969 r. i zarządził zatarcie skazania na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz pozbawienie praw publicznych na okres 1 roku”.

W dniu 9 listopada 2015 r. do Sądu Najwyższego Izby Wojskowej wpłynął wniosek prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej o

„1. wznowienie postępowania w sprawie T. B. skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Marynarki Wojennej w G. z dnia 14 stycznia 1982 r. za czyn z art. 309 § 1 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 234 ust. 1 i 3 pkt 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL przy zastosowaniu art. 4 ust. 1 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 1 (jednego) roku,

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania przeciwko T. B. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.”.

Jako podstawę wniosku skarżący wskazał art. 540 § 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 547 § 3 k.p.k. i art. 673 k.p.k.

Skarżący podniósł, że do złożenia takiego wniosku upoważnia go analiza akt sprawy w powiązaniu z treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2011 r. (K 35/08), który „...uznał m.in. za niezgodny z Konstytucją dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych”. Zdaniem skarżącego dekret ten zawierał szereg przepisów naruszających konstytucyjne prawa i wolności obywateli. Były to zwłaszcza przepisy proceduralne, wprowadzające tryb doraźny, na gruncie których sąd obowiązany był orzekać w każdym przypadku środek zapobiegawczy w postaci aresztu tymczasowego oraz pozbawiać oskarżonego prawa do zaskarżenia wyroku zwyczajnym środkiem odwoławczym.

Na posiedzeniu przed Sądem Najwyższym prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej poparł złożony wniosek.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania karnego jest zasadny. Jak wynika z jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego Izby Wojskowej fakt nieobjęcia (przywołanym w uzasadnieniu wniosku) wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przepisów uchwały Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r. w sprawie wprowadzenia stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa (Dz.U, Nr 29, poz. 255), którymi rozszerzono zakres odpowiedzialności karnej osób pełniących służbę w obronie cywilnej lub w jednostkach zmilitaryzowanych według przepisów odnoszących się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, a w przypadku T. B. podstawy jego skazania art. 309 § 1 k.k. (z 1969 r.), nie może powodować utraty z pola widzenia tego, że postępowanie w sprawie toczyło się w trybie postępowania doraźnego, ze wszystkimi jego konsekwencjami, że w podstawach wymiaru kary zasadniczej i dodatkowej sąd powołał przepisy dekretu o postępowaniach szczególnych – dekretu uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją. Tym samym Sąd Marynarki Wojennej w G. w omawianym wyroku stosował przepisy uznane za niezgodne z Konstytucją. Powoduje to, że przesłanka z art. 540 § 2 k.p.k., w rozpoznawanej sprawie zaistniała, co obligowało Sąd Najwyższy do uwzględnienia wniosku prokuratora.

Z tych powodów orzeczono, jak na wstępie.

kc